

UNIVERSITETET I OSLO

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Universitetsdirektøren
Postboks 1072, Blindern
0316 OSLO

Dato: 15.01.2009
Vår ref.: 2008/19172
Deres ref.: 200805183-/SMO

Telefon: 22 85 57 91
Telefaks: 22 85 75 74
E-post: postmottak@admin.uio.no
Nettadresse: www.uio.no

Høring - forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2009-2010

Vi viser til departementets brev av 15. oktober 2008 med høringsutkast til Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2009-2010. Forskriftsutkastet er sendt på høring til Studentparlamentet.

I. Kommentarer til følgende foreslåtte endringer i forskriften:

Første del. § 9-3 Støtte ved forsinkelse i mer enn ett år, og berørte bestemmelser

Universitetet i Oslo (UiO) ser det som svært positivt at rett til utvidet støtte ved forsinkelse på grunn av nedsatt funksjonsevne endres slik at den ikke lenger er avhengig av at studenten har støtte gjennom folketrygden. Vi vil til kommentarene og selve bestemmelsen bemerke to forhold: For det første nevnes det ikke i kommentarene psykiske problemer/lidelser blant eksemplene på hva som konkret menes med "nedsatt funksjonsevne". Om psykiske problemer/lidelse vil innebære nedsatt funksjonsevne i forhold til studiene, vil variere. I det tilfellet det gjør det, er det viktig at også denne type funksjonshemming anerkjennes på lik linje med andre grunner til nedsatt funksjonsevne for å få utvidet støtte. For det andre savner vi en presisering av hva som skal gjelde som dokumentasjon for nedsatt funksjonsevne når man ikke lenger alene bruker kriteriet "støtte fra folketrygden". Det er viktig å presisere at dokumentasjonen i denne forbindelse må komme fra helsepersonell slik at det ikke forventes at utdanningsinstitusjonen skal utstede slikt. Vi sikter her til det nye tilleggsleddet i § 9-3: "Forsinkelse på grunn av nedsatt funksjonsevne omfatter tilfeller der søkeren er funksjonshemmet i studiesituasjonen fordi læringsmiljøet ved lærestedet ikke er tilpasset søkerens nedsatte funksjonsevne".

Første del. § 11-1 Gjeldsbrev eller stipendmelding

Det foreslås å opprettholde ordningen med at det *ikke* er anledning til å signere et gjeldsbrev etter fullmakt, noe som begrunnes med at det er flere forhold som signeres under når vedkommende undertegner gjeldsbrev. UiO har forståelse for det, men ser også at det i enkelte tilfeller er vanskelig for studenten å få signert gjeldsbrevet selv. Et godt alternativt til fullmaktsignering, ville være en mer effektiv form for elektronisk signering. Det er derfor et ønske at det her legges større innsats i å få til en god løsning for elektronisk signering.

Femte del. Kapittel 42 Fødselsstipend

UiO støtter forslaget om å endre navnet for ordningen med stipend til søkere som får barn, fra "fødselsstipend" til "foreldrestipend". Det ville være praktisk om motsvarende betegnelse

i Lov om universiteter og høyskoler og Forskrift om studentsamskipnader, også ble endret, dvs fra "fødselspermisjon" til "foreldrepermisjon".

Femte del. § 43-4 Begrensning av samtidige ytelser fra folketrygden

Her foreslås at man tar inn i forskriftsbestemmelsen en begrensning for søkere som mottar tidsbegrenset uførestønad, i det å få lån omgjort til stipend, dvs i analogi med de nåværende begrensningforhold, slik som rett til sykepengar, attføringspengar og rehabiliteringspengar. UiO vil påpeke at beløpsstørrelsen i mange tilfeller på slike ytelser er relativt liten pr måned, f eks kr 1000-2000. Det synes urimelig at en slik ytelse som er mindre enn det aktuelle stipendbeløpet, medfører at retten til omgjøring av lån til stipend bortfaller for hele stipendbeløpet.

II. Andre kommentarer:

Til Fjerde del. Støtte til utdanning i land utenfor Norden. §35-1

I fjor spilte UiO inn en endring av bestemmelsen i § 35-1 uten at det er blitt tatt til følge. Vi ønsker å gjenta innspillet, og viser til begrunnelsen i vedlagte brev av 15.1.08 om fjorårets høringsutkast til forskriften. Paragrafen lyder:

§ 35-1 Utdanninger det gis støtte til

Til høyere utdanning i land utenfor Norden gis det støtte når utdanningen i nivå og omfang;

a) tilsvarer utdanning på bachelornivå i Norge

b) tilsvarer utdanning på masternivå i Norge

c) tilsvarer en norsk grad på Ph.d-nivå

Utdanningen må enten kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli godkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Ph.d-utdanningen må kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med en akkreditert norsk Ph.d-grad.

Det stilles samme opptakskrav som til tilsvarende utdanning i Norge.

Utdanningen og lærestedet må ha offentlig eller tilsvarende godkjenning i studielandet.

UiO foreslår at siste setning i §35-1 (kursivert ovenfor) endres til:

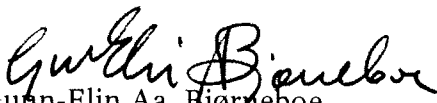
Utdanningen og lærestedet må i utgangspunktet ha offentlig eller tilsvarende godkjenning i studielandet eller i lærestedets opprinnelsesland. Det kan gjøres unntak fra denne regelen dersom en institusjon i Norge akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole vurderer utdanningen som faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

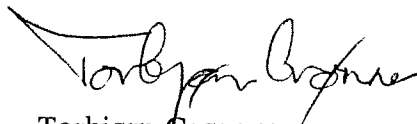
Til Sjette del. Støtte og ettergivelse for statsborgere fra utviklingsland og land i Sentral- og Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordningen)

UiO ønsker også å gi innspill til endringer på praksis/bestemmelser for utdanningsstøtte til studentene/PhD-kandidatene med opptak til utdanning under kvoteordningen. Det gjelder fire steder der dagens praksis skaper vanskelige situasjoner for studentene/PhD-kandidatene, der vi foreslår følgende:

1. Sommerstøtte ved forsinkelser avsluttende semester i masterutdanningen: Per i dag får ikke kvotestudenter som er forsinket (pga sykdom eller faglig forsinkelse) sommerstøtte ved avsluttende semester. Slik ordningen er i dag, kan kvotestudenter få forlenget støtte påfølgende høstsemester, men må da reise hjem sommermånedene (uten støtte), for så å komme tilbake til høsten. Normalt er det kun snakk om behov for en-to måneders forlengelse for å fullføre. Dagens ordning medfører praktiske og økonomiske ekstra-kostnader for studenten i tillegg til en del praktiske problemer for lærestedene. Ved at en student får forlenget støtte høstsemesteret, blir kvoteplassen bundet til midt i semesteret/studieåret og kan således ikke benyttes av en ny kvotestudent på masterutdanningen.
2. Sommerstøtte til feltarbeid i Norge: Det er per i dag ikke mulig å søke sommerstøtte til feltarbeid i Norge for masterutdanning fremfor hjemlandet. Denne muligheten burde være tilstede der det er hensiktsmessig å foreta feltarbeid i Norge fremfor hjemlandet, f.eks. Ibsen studies og fagområder med laboratoriearbeid.
3. Utdanningsstøtte til PhD-kandidater frem til disputas under kvoteordningen: Det gis kun utdanningsstøtte frem til tidspunktet PhD-kandidatene har levert avhandlingen, men ikke frem til disputas. PhD-graden er ikke fullført før studenten har disputert, og det er således problematisk at studenten ikke får utdanningsstøtte frem til fullført grad. Noen ganger kan det ta tid før studenten skal disputere. Det foreslåes derfor at det er opp til hvert enkelt lærested om de vil bruke en kvoteplass på studenten til han/hun har disputert.
4. Søknadsskjema på engelsk: Per i dag skriver studenter/PhD-kandidater med opptak til utdanning under kvoteordningen under på et søknadsskjema om utdanningsstøtte på norsk, dvs et språk de ikke behersker. De blir således tvunget til å underskrive uten faktisk å vite hva de egentlig underskriver på. Dette er svært uheldig, og det bør derfor være søknadsskjema på engelsk.

Med hilsen,

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Torbjørn Grønner
fung. studiedirektør

Vedlegg

- Universitetsdirektørens brev av 15.1.08 til Kunnskapsdepartementet om høring – forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2008-2009

Kopi: Studentparlamentet
Fakultetene

UNIVERSITETET I OSLO

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo

Administrasjonsbygningen, 9. et

Dato: 15.01.2008
Deres ref.: 200704689-/FRA
Vår ref.: 07/12561

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
Nettadresse: www.uio.no

HØRING - FORSKRIFT OM TILDELING AV UTDANNINGSSTØTTE FOR UNDERVISNINGÅRET 2008-2009

Vi viser til brev av 19. oktober 2007, vedlagt Kunnskapsdepartementets utkast til *Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2008/2009*. Forskriftsutkastet har vært sendt på høring til fakultetene og Studentparlamentet.

Universitetet i Oslo har følgende kommentarer til høringsutkastet:

Første del, kapittel 3,

§3-2: Universitet i Oslo ønsker å informere om at vi bruker begrepene *gyldig* og *ugyldig* fravær. Disse begrepene er forankret i vår forskrift om studier og eksamener. Vi mener disse begrepene er mer dekkende for vår bruk enn *legitimert* og *ulegitimert* fravær i det vi foretar en vurdering av om årsaken til fraværet er i samsvar med regler for hva som kan godkjennes som *gyldig* fravær etter forskrift om studier og eksamen ved Universitet i Oslo

Fjerde del. Støtte til utdanning i land utenfor Norden.

§ 35-1 Utdanninger det gis støtte til

Til høyere utdanning i land utenfor Norden gis det støtte når utdanningen i nivå og omfang;

- a) tilsvare utdanning på bachelornivå i Norge*
- b) tilsvare utdanning på masternivå i Norge*
- c) tilsvare en norsk grad på Ph.d-nivå*

Utdanningen må enten kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli godkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Ph.d-utdanningen må kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med en akkreditert norsk Ph.d-grad.

Det stilles samme opptakskrav som til tilsvarende utdanning i Norge.

Utdanningen og lærestedet må ha offentlig eller tilsvarende godkjenning i studielandet.

Universitetet i Oslo foreslår at siste setning i §35-1 endres til:

Utdanningen og lærestedet må i utgangspunktet ha offentlig eller tilsvarende godkjenning i studielandet eller i lærestedets opprinnelsesland. Det kan gjøres unntak fra denne regelen dersom en institusjon i Norge akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole vurderer utdanningen som faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Universitetet i Oslo synes det er positivt at studentene blir forsøkt beskyttet mot useriøse aktører og at de skal sikres kvalitetssikrede studier ved at det kreves godkjenning/akkreditering av et utdanningstilbud/lærested for å motta støtte fra Lånekassen, men denne bestemmelsen bør praktiseres mer fleksibelt enn i dag og man bør vurdere ordlyden i paragrafen.

Slik forskriftsteksten fremstår i forslaget kan det nemlig oppstå konflikt mellom ulike ledd i paragrafen. På den ene siden fastslås det at det gis støtte til utdanning som enten kan gis *generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli godkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som faglig jevngodt med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen*. På den annen side anføres det at *Utdanningen og lærestedet må ha offentlig eller tilsvarende godkjenning i studielandet*.

Konflikten oppstår når et norsk lærested med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler §3-4, tredje ledd (og evt. også NOKUT – med hjemmel i Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler §5-1, tredje ledd) gir faglig eller generell godkjenning av et studium avlagt ved et utenlandsk lærested som i følge Lånekassens tolkning av forskriften ikke har den nødvendige akkreditering i studielandet. Lånekassen lar i dag det siste leddet overstyre tidligere ledd og dette blir da en faglig overprøving av lærestedene. Dette er ikke i overensstemmelse med intensjonen bak forskriften, nemlig å sikre at studenten gis støtte til kvalitetssikrede studier.

Universitetet i Oslo har opplevd konkrete eksempler på problemer som oppstår som en konsekvens av dette når våre studenter for eksempel ønsker å ta et delstudium ved American University of Paris (AUP) eller ved American University of Beirut (AUB). AUP og AUB er læresteder som ikke nødvendigvis er akkreditert i landene der institusjonene geografisk befinner seg, men de har en egen og uavhengig regional akkreditering i USA på linje med ethvert amerikansk lærested som geografisk befinner seg i USA. På dette grunnlag godkjennes studier fra disse lærestedene både av NOKUT og av norske læresteder, men altså ikke av Lånekassen.

Bestemmelsen om at utdanningen og lærestedet må ha godkjenning i studielandet kan forårsake problemer for norske studenter der hvor spesifikke faglige grunner gjør at et fagmiljø kan ønske at deres studenter skal ha mulighet til et studieopphold ved en utenlandsk institusjon som av en eller annen grunn ikke er akkreditert. Dette kan for eksempel være fordi institusjonen befinner seg i et ikke-vestlig land som ennå ikke har etablert nasjonale kvalitetssikringsorganer og akkrediteringsordninger slik vi kjenner dem fra Vesten. Norske læresteder kan likevel ha god kjennskap til relevante fagmiljøer ved universiteter i land uten slik nasjonal akkreditering og finne det faglig forsvarlig å godkjenne deres studier som del av sine grader. Dette vil da gjelde delstudier snarere enn hele grader. I slike tilfeller mener vi det bør være nok at det faglige innholdet er forhåndsgodkjent av en norsk institusjon som reguleres av universitets- og høyskoleloven (f.eks Universitetet i Oslo), evt at det kreves at den norske utdanningsinstitusjonen legger ved dokumentasjon som viser at det faglige opplegget er gjennomgått og at det er foretatt en vurdering om at delstudiet er faglig jevngodt med utdanning som tilbys ved den gjeldende institusjon.

Et annet område der bestemmelsen om krav om godkjenning i studielandet bør vurderes er i forbindelse med studiesentra i utlandet. Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Oslo tilbyr for eksempel undervisning i ca. 25 fremmedspråk, og svært mange av disse er ikke-europeiske språk. For at våre studenter skal oppnå den nødvendige språkkompetanse, må de tilbringe ett eller to semestre i det aktuelle landet. Disse ikke-vestlige universitetene har ofte ikke et fullverdig undervisningstilbud for utenlandske studenter i sitt lands språk som

fremmedspråk (eks.: hindi og urdu i India). Det finnes imidlertid noen meget gode språksentre i relevante land som er opprettet med dette mål for øyet, og som er faglig kvalitetssikret av våre vitenskapelige ansatte. Disse benyttes også av studenter fra andre anerkjente europeiske universiteter. Studier ved slike sentre bør kun støttes etter avtale mellom Lånekassen og det enkelte norske lærested.

Vedlegg fjerde del, bokstav A
United World College Mostar i Bosnia (2 år)
bør endres til:
United World College Mostar i Bosnia Herzegovina(2 år)

Vi viser til Universitetet i Oslos brev av den 12. desember 2007 til Kunnskapsdepartementet der vi gjør rede for forslag til hvordan Universitetet i Oslo skal håndtere studenter i fødselspermisjon og betaling av semesteravgiften og der vi også ber departementet vurdere forslagene i forhold til Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte.

For øvrig har UiO ingen kommentarer til høringsutkastet.

Med hilsen

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Monica Bakken
studiedirektør

Kopi til: Alle fakulteter og Studentparlamentet
Vedlegg: Kopi av brev sendt Kunnskapsdepartementet 12.12.07

Anne Marthe Gibbons, førstekonsulent
22841136, a.m.n.gibbons@admin.uio.no

VEDLEGG

UNIVERSITETET I OSLO

KOP1

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Universitetsdirektøren
Postboks 1072 Blindern
0316 OSLO

Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 84 88

E-post: postmottak@admin.uio.no
Nettadresse: <http://www.admin.uio.no>

Dato: 12. desember 2007
Deres ref.:
Vår ref.: 07/6656

Spørsmål knyttet til studenter i fødselspermisjon

Universitetet i Oslo har internt tatt opp spørsmålet om betaling av semesteravgift og anledningen til semesterregistrering for studenter i fødselspermisjon. Bakgrunnen for saken er innspill fra fakultetenes informasjonstjenester, studenter og Studentsamskipnaden i Oslo.

UiO er kjent med representantforslaget fremmet i Stortinget 9. oktober 2007, og mener at forslagene i dette brevet vil løse noen av utfordringene stortingsrepresentantene skisserer.

Forslaget

UiO ønsker å behandle fødselspermisjoner ulikt øvrige permisjoner, fordi studenter som får barn i studietiden er gitt spesielle rettigheter i Universitetsloven:

1. UiO foreslår at studenter i fødselspermisjon gis anledning til å betale semesteravgift og semesterregistrere seg, slik at de kan nyte studentvelferdsgoder på linje med andre aktive studenter. UiO foreslår at dette skal være frivillig.
2. UiO foreslår at studenter i fødselspermisjon gis anledning til å følge undervisning og ta eksamen i permisjonsperioden. Dette skal være et tilbud til studenter som har kapasitet til det, men det skal ikke uttrykkes som en forventning til studenten om at hun/han tar eksamener i permisjonsperioden. Studenter i fødselspermisjon kan med dette forslaget velge å være deltidsstudenter i deler av eller hele permisjonsperioden.
3. UiO foreslår at studenter som må avbryte et emne før eksamen på grunn av fødselspermisjon gis mulighet for nytt undervisningsopptak. Enkelte emner ved UiO tillater av kapasitetshensyn undervisningsopptak bare én gang, men UiO arbeider med å innføre et unntak fra slike regler for studenter som har vært i fødselspermisjon.

Studieavdelingen ved UiO har foretatt en høring til alle fakultetene og Studentparlamentet om forslagene, og det er bred enighet om dem internt. Til de to første forslagene trenger vi avklaringer fra departementet, mens det siste håndteres på UiO.

Parallelt med denne prosessen undersøker UiO fakultetenes praksis rundt utsatt eksamen for studenter som har termin på eller nær eksamenstidspunktet, og vil på dette grunnlaget vurdere behovet for institusjonsomfattende fellesregler. Studentparlamentet ved UiO er spesielt opptatt av retten til utsatt eksamen for studenter som ikke kan eller har vansker med å ta ordinær eksamen på grunn av fødsel.

Utfordring: Forskrift om studentsamskipnader

Forskrift om studentsamskipnader § 10 definerer hvem som skal betale semesteravgift. UiO tolker punkt a i denne paragrafen slik at bare aktive studenter skal betale semesteravgift og semesterregistrere seg. Dette ekskluderer alle studenter som har permisjon eller som av andre årsaker er ute av studiet sitt. I tillegg skal alle som er meldt opp til eksamen betale semesteravgift i tråd med punkt b.

Fødselspermisjon har vært sett på som en inaktiv periode i en students studieløp, og det har derfor ikke blitt innkrevd semesteravgift i permisjonsperioden. UiO ønsker ikke på generell basis å åpne for at studenter i permisjon kan velge å betale semesteravgift (dette ville for eksempel inkludere permisjoner på grunn av arbeid eller militærtjeneste), men vil avgrense tilbudet til studenter i fødselspermisjon.

Forslaget om å la studenter i fødselspermisjon betale semesteravgift vil være en forskjellsbehandling av studenter i permisjon, og UiO ønsker derfor en hjemmel i Forskrift om studentsamskipnader for å kunne gjøre dette. Et parallelt tilfelle er doktorgradsstudentene som allerede er nevnt i § 10 i forskriften.

Utfordring: Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte

Alle studenter i fødselspermisjon får forlenget studietiden sin tilsvarende permisjonsperioden, og dette ønsker UiO å gjøre også for dem som velger å følge undervisning og ta eksamen i permisjonsperioden. UiO ønsker derfor en vurdering av om Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte tillater en slik praksis, eller om det er nødvendig å justere forskriften for å unngå problemer for dem som tar eksamener i permisjonsperioden.

UiO er for øvrig i kontakt med Statens lånekasse for utdanning for å avklare spørsmål om fastsettelse av permisjonsperiode og øvrige registreringer for studenter i fødselspermisjon, spesielt for studenter som begynner på eller avslutter fødselspermisjonen midt i et semester.

Utfordring: Teknisk tilrettelegging

Implementering av forslagene vil kreve et par mindre justeringer i UiOs studieadministrative datasystem. I tillegg krever forslaget en noe endret praksis for registrering av permisjoner i studentenes utdanningsplaner. Forslaget lar seg implementere ved at UiO innfører en ny studentstatus i tillegg til "aktiv" og "permisjon". Studenter i fødselspermisjon som ønsker å betale semesteravgift og semesterregistrere seg vil bli gitt den nye statusen i stedet for ordinær "permisjon". Når de formelle spørsmålene rundt ordningen er avklart, vil UiO kontakte Felles Studentsystem med sikte på å få utført de nødvendige justeringene.

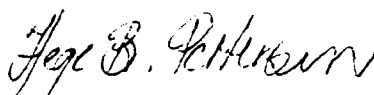
Oppsummering

UiO ønsker å behandle studenter i fødselspermisjon ulikt øvrige studenter i permisjon ved at studenter gis anledning til å betale semesteravgift og til å avlegge eksamen i permisjonsperioden. Vi ber om at departementet vurderer forslaget om betaling av semesteravgift i forhold til Forskrift om studentsamskipnader. Vi ber også om at departementet vurderer forslaget om å la studenter følge undervisning og ta eksamen i permisjonsperioden i forhold til Forskrift om utdanningsstøtte.

Med hilsen

Monica Bakken
studiedirektør
e.f.

Hege B. Pettersen
seksjonssjef

Kopi: Studentsamskipnaden i Oslo, Statens lånekasse for utdanning.

Saksbehandler: Jonnv Roar Sundnes, rådgiver (22 85 71 98, j.r.sundnes@admin.uio.no).